

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๕๘

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสิงห์ พลคำมาก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

สรุปข้อเท็จจริง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสิงห์ พลคำมาก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า

พนักงานอัยการจังหวัดมหาสารคาม เป็นโจทก์ ฟ้องนายสิงห์ พลคำมาก เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดมหาสารคาม ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๔๐๑๘/๒๕๕๕ ฐานความผิด เป็นกรรมการ สาขาพรรคการเมืองไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจาก ตำแหน่ง ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องสรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ จำเลยได้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ ลำดับที่ ๓๓ จังหวัดมหาสารคาม และมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของจำเลย คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่ บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่จำเลยพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว แต่จำเลยไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย แต่ต่อมาจำเลยได้ยื่นบัญชีดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็น เวลาที่ล่วงเลยกำหนดเวลาตามกฎหมายแล้วเป็นเวลา ๔๗ วัน

การกระทำของจำเลยถือเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔

ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดมหาสารคาม) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๘ คงปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท และให้ปรับจำเลยวันละ ๑๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไปเป็นเวลา ๔๗ วัน จำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

จำเลยยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ กัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้น และขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ แก้อภัยโทษของศาลชั้นต้น โดยให้ลดค่าปรับแก่จำเลย

ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ได้แย้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า คดีนี้ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ และในการพิจารณาคดีนี้ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี แต่บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ระบุตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน คือ ๑. นายกรัฐมนตรี ๒. รัฐมนตรี ๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๔. สมาชิกวุฒิสภา ๕. ข้าราชการการเมืองอื่น และ ๖. ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจรัฐทั้งสิ้น โดยมีได้บังคับให้ตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ ได้วางกรอบเนื้อหาที่จะตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยไม่ได้ให้อำนาจที่จะตรากฎหมายให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมือง

กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเป็นการขยายตำแหน่งที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเป็นการขยายความกฎหมายที่เป็นโทษแก่ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจรัฐ และเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๘๔ เป็นบทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ จึงเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับมิได้ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

จึงขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นตามที่จำเลยได้โต้แย้งตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและให้ส่งความเห็นของจำเลยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า จะรับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (ผู้ร้อง) ซึ่งเป็นคู่ความในคดี ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่ โดยที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมาก่อน กรณีเป็นคำร้องที่ศาลยุติธรรมส่งคำร้องตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ข้อกฎหมาย**๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐**

มาตรา ๒๕๑ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

มาตรา ๓๒๘ “นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งอย่างน้อยให้กระทำได้โดยบุคคลตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป และการจัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมือง

(๒) การเลิกพรรคการเมือง ทั้งนี้ โดยมีให้นำเอาเหตุที่พรรคการเมืองไม่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้ง หรือเหตุที่ไม่มีสมาชิกของพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้ง มาเป็นเหตุให้ต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

(๓) การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองและการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

(๔) การสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาสาขาพรรคโดยรัฐ

(๕) การสนับสนุนทางการเงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่พรรคการเมืองโดยรัฐ การจำกัดวงเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง และควบคุมการรับบริจาคของพรรคการเมือง

(๖) การตรวจสอบสถานะทางการเงินของพรรคการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบและการเปิดเผยที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมือง

(๗) การจัดทำบัญชีแสดงรายรับและรายจ่ายของพรรคการเมือง และบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง ซึ่งต้องแสดงโดยเปิดเผยซึ่งที่มาของรายได้และการใช้จ่ายประจำปีของพรรคการเมืองในทุกรอบปีปฏิทิน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบและประกาศให้สาธารณชนทราบ”

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๒ “ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้”

มาตรา ๘๔ “หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

ประเด็นการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด ๑๐ (การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ) ส่วนที่ ๑ (การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน) ซึ่งบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา

ข้าราชการการเมืองอื่น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวแสดงความโปร่งใสของตนในขณะที่ดำรงตำแหน่งว่าตนไม่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ของตำแหน่งแสวงหาประโยชน์ในทางทุจริต เห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ นั้น ต้องการให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้อำนาจรัฐด้วยความโปร่งใส เนื่องจากตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมากมายที่เอื้อต่อการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพรรคพวกบริวาร

ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๘ และประกาศใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

บทบัญญัติมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในหมวด ๒ การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ส่วนที่ ๒ การเงินของพรรคการเมือง ซึ่งบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ คือ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อเป็นมาตรการตรวจสอบผู้บริหารพรรคการเมืองตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านั้น ให้ดำเนินการบริหารพรรคการเมืองด้วยความโปร่งใส เนื่องจากในการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เอื้อต่อการแสวงหาประโยชน์

การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น มีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการตรวจสอบบรรดาบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารพรรคการเมืองให้แสดงความโปร่งใสต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองเท่านั้น โดยที่มิได้บัญญัติขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มุ่งหมายไว้แต่อย่างใด กรณีมาตรา ๔๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเพียงบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องการตรวจสอบความโปร่งใสของผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง โดยนำหลักการและวิธีการตาม

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบความโปร่งใสของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาใช้ ซึ่งมีใช้เป็นการขยายหรือเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ออกไปแต่อย่างใดไม่ ส่วนมาตรา ๘๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นบทบัญญัติกำหนดโทษในกรณีผู้บริหารพรรคการเมืองดังกล่าว ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยกรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ หรือไม่ เป็นคำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ ว่า เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมืองที่ต้องกระทำ และมาตรา ๘๔ เป็นบทกำหนดโทษของการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ซึ่งทั้งสองมาตรานี้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า เมื่อไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ต้องกระทำย่อมมีความผิดและต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณี และมีได้เป็นการขยายความบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ แต่ประการใด จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ